

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,
EN DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN
DIERENWELZIJN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag tussen de Regering van de Franse Republiek, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest inzake de aanleg van de Grensleie tussen Deûlémont in Frankrijk en Menen in België, ondertekend in Brussel op 19 november 2018.

1. INHOUDELIJK

Historiek

De as van de oude Grensleie vormt de -grillige- staatsgrens tussen Frankrijk en België. Tussen Deûlémont en Menen is ze ook een schakel in het traject van de internationale binnenvaart-verbinding Seine-Schelde. Dit project heeft als doel de vaarweg tussen het Seine- en het Scheldebekken te verbeteren voor een vlot, veilig, betrouwbaar en duurzaam transport over het water.

In concreto betekent dit dat deze verbinding geschikt wordt gemaakt voor vervoer van scheepsladingen tot 4500 ton en duwkonvoeien of schepen waarin vrachtcontainers tot drie hoog gestapeld zijn. Dit Frans-Belgisch project is een belangrijk onderdeel van de binnenvaartprojecten op het kernnetwerk van de TEN-T-corridor Noordzee-Middellandse Zee, waarvoor er in het kader van de *Connecting Europe Facility* een belangrijke EU-cofinanciering is voorzien. In dit verband werd door de projectpartijen (Frankrijk, Vlaanderen, Wallonië) eind 2015 een *Grant Agreement Seine-Schelde 2020* met de Europese Commissie gesloten (begin 2017 aangevuld door een bijakte nr. 1). Deze Grant Agreement heeft betrekking op de huidige subsidieperiode vanaf 2014 t.e.m. 2020 en omvat, voor wat Vlaanderen betreft, een totaal pakket van 341 miljoen euro aan werken en studies, waarvoor 141 miljoen euro Europese subsidies worden voorzien. De opwaardering van de Leie-as tussen Wervik en Gent, waartoe ook de Grensleie behoort, vormt een prominent onderdeel van deze Grant Agreement.

De huidige werken in het kader van het project Seine-Schelde hebben als doel om de Leie bevaarbaar te maken voor schepen van de zogenaamde CEMT-klasse Vb. Het bouwheerschap van de werken zou opnieuw volgens een indeling in verschillende zones verlopen. Dit heeft als gevolg dat de drie partijen ook buiten hun grondgebied moeten kunnen werken. Daarbij is het, omwille van de aard en de omvang van de geplande werken, noodzakelijk dat de in 1982 gemaakte afspraken worden geactualiseerd. Omwille van de afwijking van het territorialiteitsprincipe en gelet op het feit dat de eerdere afspraken reeds bij verdrag werden vastgelegd, is het noodzakelijk dat ook de nieuwe afspraken bij verdrag worden vastgesteld.

Verder wordt ook een verdeling van de kosten voorzien volgens een verdeelsleutel waarbij 48% door Frankrijk, 25% door Wallonië en 27% door Vlaanderen wordt gedragen. De gehanteerde percentages zijn deze van de huidige verdeling van de grondgebieden gemeten langs de oevers van de gekanaliseerde Leie.

Totstandkoming

Tijdens haar vergadering d.d. 28 oktober 2016 (VR PV 2016/44 - punt 0004) besliste de Vlaamse Regering formele onderhandelingen aan te vatten met het Waalse Gewest en de Franse Republiek over het afsluiten van een overeenkomst in verband met de aanpassing van de Grensleie tussen Deûlemont in Frankrijk en Menen in België. De Vlaamse minister, bevoegd voor het buitenlands beleid en de Europese aangelegenheden, werd gelast, overeenkomstig artikel 81, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd, de federale minister van Buitenlandse Zaken binnen de vijf werkdagen officieel van dat voornemen in kennis te stellen.

Op 12 december 2016 antwoordde de federale minister van Buitenlandse Zaken dat er geen bezwaar bestond tegen het aanvatten van deze onderhandelingen.

De Vlaamse Regering machtigde de gedelegeerd bestuurder van de nv Waterwegen en Zeekanaal en de secretaris-generaal van het toenmalige Departement internationaal Vlaanderen om in onderling overleg de Vlaamse onderhandelingsdelegatie samen te stellen.

De onderhandelingen omtrent het nieuwe verdrag voor de Grensleie werden gevoerd in ad hoc werkgroepen en in de schoot van de Intergouvernementele Commissie Seine-Schelde, belast met de voorbereiding en de coördinatie van de uitvoering van het Seine-Scheldeproject. De drie verdragspartijen (Republiek Frankrijk, Vlaams Gewest en Waals Gewest) en de onderscheiden onderhandelingsdelegaties zijn vertegenwoordigd in deze Commissie.

De Vlaamse Regering keurde op 27 april 2018 het verdrag goed en verleende aan de Vlaamse minister bevoegd voor het buitenlands beleid machtiging tot ondertekening van het verdrag. Na een nieuwe kennisgeving aan de federale minister van Buitenlandse Zaken gaf deze bij brief van 29 mei 2018 te kennen dat er geen onverenigbaarheid was met het ondertekenen van het verdrag en het federale buitenlands beleid.

De ondertekening van het verdrag vond plaats op 19 november 2018 te Brussel.

Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen

In zijn brief van 22 januari 2019 liet de Mobiliteitsraad van Vlaanderen (MORA) weten geen opmerkingen te formuleren op het voorgelegde voorontwerp van decreet.

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

In zijn advies van 12 maart 2019 met kenmerk 65.275/VR maakte de Raad opmerkingen inzake de aard van de uitvoeringsovereenkomst en de overeenkomst inzake onderhoud en exploitatie, de bekendmaking van het akkoord over de intergouvernementele commissie en de artikelen 3 en 18 van het verdrag.

Het advies wordt uitvoerig besproken in de bijhorende memorie van toelichting.

Samenvatting van de inhoud

Vlaanderen, Wallonië en Frankrijk kiezen ondubbelzinnig voor het investeren in infrastructuur voor mobiliteit. De uitvoering van dit Grensleieverdrag beoogt het creëren van een moderne waterwegverbinding op groot gabarit tussen het Seine- en het Scheldebekken en de Noordzeehavens.

Het verdrag bestaat uit 23 artikelen en 2 bijlagen.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Zie Vlaamse Regering VR 2018 2704, document 0393/1.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Zie Vlaamse Regering VR 2018 2704, document 0393/1.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Zie Vlaamse Regering VR 2018 2704, document 0393/1.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

5.1. Reguleringsimpactanalyse (RIA)

Regelgeving ter goedkeuring van internationale verdragen is vrijgesteld van een RIA (Omzendbrief VR 2014/13).

5.2. Wetgevingstechnisch en taalkundig advies

Ontwerpen van decreet die meermaals in dezelfde vorm voorkomen, moeten niet telkens voor wetgevingstechnisch- en taaladvies worden voorgelegd volgens Omzendbrief Wetgevingstechniek VR 2014/4 (aanwijzing nr. 305).

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag tussen de Regering van de Franse Republiek, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest inzake de aanleg van de Grensleie tussen Deûlémont in Frankrijk en Menen in België, ondertekend in Brussel op 19 november 2018; alsook aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister bevoegd voor mobiliteit te gelasten om het ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting in naam van de Vlaamse Regering in te dienen bij het Vlaams Parlement.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken,
Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Ben WEYTS

Bijlagen:

- een ontwerp van decreet;
- een memorie van toelichting,
- het verdrag in het Nederlands;
- het advies van de MORA d.d. 22 januari 2019;
- het advies van de Raad van State d.d. 12 maart 2019.